

njosti potopljenih gozdov. Ko je smola padla na tla, se je je oprijelo marsikaj, ali žuželke ali igle jelk ali kaka druga stvar. Zato najdemo danes v jantaru živiljske oblike iz davne preteklosti, kar učenjakom služi za proučevanje. Iz teh jantarskih vsebin so naravoslovci dognali, kakšno rastlinstvo in živalstvo je bilo tedaj na zemlji. Žuželke tistega časa so bile prav take, kakršne so dandanašnje, rastlinstvo pa je bilo tako, kakršno se danes nahaja v bolj južnih krajih. Na bregovih Baltiškega morja je torej pred mnogo tisoč leti vladalo južno podnebje. Dognali so, da so poleg jelovega in listnega drevja rastle ob Baltiškem morju tudi palme, ciprese, magnolije in cimet.

Jantar v starem veku.

Jantar so poznali že Grki in so ga imenovali »elektron«. Dobivali so ga pa prav tako na baltiški obali, kakor ga dobivajo danes. Že pred 2000 leti so v teh krajih ljudje nabirali jantar in ga prodajali daleč proti jugu, bodisi po trgovskih potih, ki so vodili po suhem, ali pa so ga vozili drzni feničanski mornarji v majhnih ladjicah iz Baltika okrog vse Evrope skozi Gibraltar, Sredozemsko morje na Grško in v Egipt. V vseh starinskih grobiščih dobimo okraske iz jantara.

Pridobivanje.

Kako dobivajo jantar? Najboljša »žetev« za jantar je v dneh po hudih viharjih, ko so morski valovi že več dni bičali zemljo in raznesli mehko morsko dno, so odprli tudi takozvano »modro plast« pod morskim dnom ter prinesli na površje jantar, ki so ga vrgli na obrežni pesek. Ko se valovi zopet poležejo, hite prebivalci na obrežje in iščejo jantar. Pri tem marsikdo, ki mu je sreča mila, zasluži velike svote. Ribiči veslajo z dolgimi mrežami na morje in love tudi morske rastline, med katere so se vjele jantarjeve kroglice. Morske rastline, ki nosijo s seboj jantar, spoznajo ribiči po modrikasti barvi, katero so dobile rastline od modre prsti. Taki dnevi so za prebivalce tega morskega obrežja dnevi sreče. To, kar so nalovili, imenujejo »blagoslov obrežja«. Na obalo pa ne priplavajo vsi koši jantara, ki ga je morje dvignilo izpod morskih tal, ampak marsikak kos pade nazaj na dno, kjer obleži v morskem pesku. Kadar je ob mirnem vremenu voda tako čista, da je videti ne pregloboko dno, ribiči lahko opazijo na dnu rumeni kamen, ki se razločno loči od belega peska. Kadar ribiči kaj takega opazijo, brž prihite z dolgimi mrežami in črpajo dragocenosti z morskega dna. Včasih tudi potapljači iščejo jantar na morskem dnu, vendar se to manj izplača.

Gagat.

Poleg jantara je še en kamen, ki je nastal iz drevesnih snovi, to je gagat. Je popolnoma črn kakor oglje ter zgoščenemu premogu podoben. Dobivajo ga pred vsem na Angleškem, kjer ga predelujejo za žalne okraske. Je težji kot jantar in tudi trši, je pa krhek tako kot jantar. Če ti jantar ali gagat pa-

de na tla, se razbije. Zato je treba na te vrste dragih kamnov prav posebno paziti.

Vprašanja in odgovori.

B. K. v S. Posestvo so mi pri zapuščinski razpravi previsoko cenili, kaj naj ukrenem proti? — Drugega ne morete, kot dati izjavo, da pod takimi pogoji vi poslasta ne prevzamete, naj ga kdo drugi od vaših. Glede ostalega govorite z odvetnikom, ki vam bo že pomagal.

L. B. v R. Ali sem kot oče devetih otrok prost kuluka? — Ne.

J. Z. v S. Kje lahko kupim pšenico? — Koliko je kmetov, ki jo imajo na prodaj! Pa vi ne veste za njega, oni ne za vas. Ako hočete, pišite Gospodarski zvezi v Ljubljani.

J. B. v St. J. Ali imam kot oče devet otrok pravico do zmanjšanja taks na gozdarski šoli? — Ne. Zapomni si vsi, da so zaradi devetih otrok davka prosti, da so samo državnega davka prosti, vse drugo pa morajo plačati.

P. D. v G. Nas je sedem porokov, kako da sedaj samo mene toži hranilnica ali moram vse samo jaz plačati in višji znesek, kakor sem podpisal? — Glede vašega poročstva vam lahko damo pojasnilo: Vi ste podpisali zadolžnico, je vseeno, če ste jo zadnji, ker jamčite nerazdelno, to je, da eden plača vse, če drugi nimajo. Podpisali ste tudi, da ste porok ne le za glavnico, ampak tudi za obresti in stroške. Zato je svota narastla. Vaši soporoki so postali med tem nemaniči, eni tako, drugi drugače. Ako prenosil v zemljiški knjigi niso že 6 mesecev stari, jih lahko izpodbijate. Poleg tega zahtevajte, da kupnina za poslasto, na katerem je bil dolg vknjižen, doseže tako visoko, kot je dolg, potem morda vas ne bo zadelo plačilo, sicer pa morate vse plačati. Imate pa, če ste vi plačali, pravico, proti vsakemu soporoku vložiti tožbo na povračilo. Tako tožbo vam more sestaviti dober odvetnik.

F. K. v Sv. B. Ali smem imeti dve obrtni delavnici? — Seveda smete! Prijaviti morate novo v novem kraju kot podružnico in pomočnika kot poslovedjo.

H. V. v P. Kdaj bo žrebanje srečk katedra le v Beogradu? — Dne 20. septembra 1932.

St. J. v B. Brezposelen kovaški pomočnik išče službo. — To morate dati v inseratni del. Uredništvo službe ne posreduje, naročite inserat pri upravi lista.

J. H. v S. Neka oseba nam kali vodo z nesnago. Kaj naj napravimo? — Opozorite jo, bo vendar toliko obzirna, da pranje ne spada k pitni vodi. Ako ne, javite zadevo občini, ker je studenec za vso okolico.

G. H. v S. Imam izgovorjen prevžitek, pa ga ne da. Kako ga dobim? — Treba je izterjati kot kak drug dolg. Ako ne, je treba tožiti!

M. O. v L. Ali je zakupnik lova dolžen plačati odškodnino za škodo po zajcih? — Škodo morate takoj prijaviti njemu in občini, da jo ceni, nato šele lahko dobite odškodnino.

Nova knjiga.

»Slomšek naš duhovni vrtnar« je naslov knjižice, ki je pravkar izšla. Napisal jo je Etbin Boje, založila Leonova družba v Ljub-

je poceni, ako se nabavi direktno iz tovarne; radi tega pišite takoj po novi, veliki cenik

tovarni perila

Stermecki

Celje št. 24

kjer najdete za moške srajce po 22, 26 in 28 Din, hlače 16, 19 in 22 Din; za dame hlače 16, 23 in 30 Din, kombinirane 34, 40 in 46 Din in vse drugo perilo.

Cene globoko znižane! Izbira ogromna! Zahtevajte brezplačni, bogato ilustrirani cenik!

ljani. Dobi se že tudi v Mariboru v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila za ceno 12 dinarjev. Knjižica bo dobro služila vsem, ki se za Slomška zanimajo zlasti iz vzgojnega, a tudi iz osebnostnega stališča. Knjigo toplo priporočamo!

Raznoterosti.

V današnjih časih morski roparji na Črnem morju. Časopisje iz Bukarešte poroča o holandskem parniku »Galilese«, ki je postal na vožnji po Črnem morju plen morskih roparjev, ki ogrožajo že nekaj dni obalo in manjša pristanišča. Do sedaj se ni posrečilo dognati, odkod so lopovi in kje se skrivajo. Skrivališče bo gotovo na enem izmed otokov v Črnem morju, kjer bode težavno bandite izslediti, kaj se le predpiti in jih iztrebiti. Mož od pasadke holandske ladje je podal o napadu take zanimiv opis: »Stali smo pred Constanza, da bi zapeljali v jutro v luko. Ne daleč od nas so čakale zasidrane še druge ladje na vzhod solnca. Krog 12 ure v noči, bilo je temno kot v rogu, smo slišali v naše kabine trkanje ter krič. Predno smo se zavedli, kako in kaj, udere k nam par ljudi, maske na obrazih in samokrese v rokah. Kaj smo hoteli učiniti? Tolovaji so nam veleli molk in so nas napodili v majhno kamro. Z oficirji so postopali ravno tako. Eden je počakal pred vrati kamre in grozil, da bo takoj streljal, ako bi se kateri drznil ganiti ali celo kričati. — Brez dvoma: presenetili so nas. Po